

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Štev. 295.

V Ljubljani, v torek, 22. decembra 1903.

Letnik XXXI.

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnih prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
30 h na mesec.

Naročnine in inserat
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Javen shod v Novem mestu.

V nedeljo popoldne se je vršil v Novem mestu v dvorani „Rokodelskega doma“ javen shod, katerega so se udeležili zlasti novomeški obrtniki, katerim je bil tudi namenjen. Shodu je predsedoval gosp. A. Kokalj, kamnosek, v imenu „Katoliškega političnega društva“ za novomeški okraj. Pretresale so se na shodu predvsem mestne in obrtne stvari z ozirom na sedanji politični položaj.

Liberalci in mesta.

Dr. Lampe je z ozirom na dr. Tavčarjev zadnji govor v Novem mestu kazal na nezmožnost liberalne stranke, sploh kaj koristnega storiti za kranjska mesta, ki so v gospodarskem in političnem oziru zdaj globoko potisnjena. Liberalna stranka je naravnost izročila sebe in tudi slovenska mesta v roke graščinski in vladni nemškutariji.

Mestni in veleposestniški liberalni poslanci se štejejo kot ena stranka. A kako sramotno za naša mesta je to razmerje! Ako voli 4900 meščanov s trgovsko zbornico vred ravno toliko poslancev, kakor devetdeset veleposestnikov, šteje sedaj en nemški „Edler von“ ali baronček na graščini šestdesetkrat toliko, kakor en meščan, ki s svojim delom in razumom koristi javnosti in domovini. (Klici: sramota!) Namestu da bi se zastopniki mest, na čelu jim dr. Tavčar, uprli proti tej krivici, pa so se zvezali z nemškimi grajščaki in se jim ponudili, da vzdržujejo to krivico v najsilnejšem boju proti slovenskemu narodu! Ali morejo meščani še kdaj zaupati taki stranki? (Nikdar.)

„Mi amo večina,“ pravijo, ko prisvajajo sebi pravico, gospodariti z deželnim imetjem in nalagati ljudstvu bremena. A kdo je ta „večina“? Ker je kočevski mestni poslanec sam Nemec in je prestopil na grajščinsko stran, je Nemec v tej „večini“ enajst, Slovencev pa le devet. „Večina večine“ so torej zdaj v naši deželi ljudje, ki zahtevajo, naj se ponemči naša domovina tja doli do Trsta! Gospodar deželnozbornskega položaja je zdaj narodni odpadnik baron Schweigel, kateri dela roko v roki s sovražno nam vlado. Tega se ni upal povedati dr. Tavčar svojim volilcem, ker more vsakdo izprevideti, da je danes obstrukcija rešilno dejstvo za vse naše ljudstvo, torej tudi za slovenskega meščana. (Zivahno odobravanje.)

O škodi obstrukcije govoriti je neumno, ker od rednega delovanja deželnega zbora morejo priti le nova bremena, da se pokrije primanjkljaj, ki so ga naredili liberalni gospodje.

Nezmožnost liberalne stranke se vidi v načinu, kako dr. Tavčar zastopa Novo mesto. Ali je prišel kdaj proučevati gospodarske razmere malega obrtnika in svojih volilcev sploh, da bi kaj storil za njihovo socialno povzdigo? (Glasni klici: Nikdar!) Ali je tu kateri, ki bi imel le en vinar dobička od vse liberalne gonje zoper „klerikalizem“? (Nobeden!) Kateri volilec ima en groš dobička od tega, ker ropota dr. Tavčar zoper škofa? (Nič! Smeh.) Pač pa je ravno ta borba liberalno stranko tako oslabila, da je na Dunju državni poslanec te stranke popolna ničla. Zaradi boja, ki ga vodi ta stranka proti krščanstvu s toliko strastjo, so vsi jugoslovanski poslanci zapustili Tavčarjance, ki so zdaj čisto osamljeni in nič ne štejejo. Samo dva Vlaha sta še tako zapuščena, in v tej družbi je zdaj dr. Tavčar kot — vlaški „klerikalec“. (Smeh.)

Borba katoliško narodne stranke je borba za povzdigo vsega slovenskega ljudstva. Mi ne poznamo več dvoje vrste ljudi: enih, ki so le zato, da živijo predpravice, drugih, ki jim naj hlapčujejo. Slovenski narod bodi na svoji zemlji svoj gospod!

Liberalci in obrtni stan.

Dr. Krek je nato govoril o politični situaciji z ozirom na obrtni stan.

Zveza nemškutarskega in liberalnega elementa se kaže pri nas tudi v tej posledici, da gospodari v naši deželi smisel njegaj kapitalizma nad domačim delom. Schweigel in Lackmann, vodilni sili liberalno-nemškutarske zveze, sta vele kapitalista in kot taka nasprotna težnjam malega obrta. Liberalna stranka, ki je poslušna služabnica teh kapitalističnih veleindustrijev, je morala valed tega tudi zatajiti svoje ga volilca, mestnega malega obrtnika.

V celi liberalni stranki ni niti enega moža, ki bi sploh kaj proučeval malo-obrtni stan. Velikanska nevednost je znak teh liberalnih politikov. A oni so tudi naravnost pokopali vsak predlog, ki bi mogel koristiti maloobrnemu razvoju.

V deželnem zboru kranjskem je predlagal poslanec Kalan, da se naj uvedejo obrtna sodišča. Sedaj delajo oblasti z obrtnimi zadevami, kakor se zljubi nevednim birokratom, kateri o obrti ničesa ne razumejo. Pri glavarstvu se diktirajo pač kazni, a da bi se obrtni zakon natančno predelal, da bi se v praksi razvijal in tako rodil kaj sadu za obrtnike, o tem ni sledi pri nas. Pri obrtnih sodiščih bi se obrtni zakon juridično uporabljal, in sodili bi tudi vsi obrtniki o stvareh, v katerih sodnik nikdar ne more biti zadostno poučen. Ta predlog so liberalci pokopali. (Sramota!)

Dalje so pekopali liberalci predlog, naj se priredi pri nas obrtna razstava tehnološkega muzeja. Našim obrtnikom je treba preskrbeti priložnosti, da kaj vidijo in se naučijo. Ta razstava bi bila obrtnikom pokazala nove stroje, motorje, sploh tehnični napredek v vseh obrtnih strokah. Tehnološki muzej bi bil priredil to razstavo zastoji. Prostor in vse drugo je že predlagala katoliško-narodna stranka. A liberalna kapitalistična večina je pokopala ta predlog. Ona neče, da bi se izobrazil mestni obrtnik, ker vó, da zaveden obrtnik nikdar ne pojde za njo, kakor so tudi dunajski obrtniki vrgli liberalno stranko, ko so se zavedli svojih stanovskih interesov. (Odobravanje.)

Zahteva katoliško-narodne stranke je preosnova šolstva v strokovnem smislu. Naša dežela je v tem oziru preveč zanemarjena. Obrtni nadaljevalne šole in strokovno-obrtno šole se morajo ustanoviti s praktičnim ozirom na naše malo-obrtno razmere. Zato katoliško-narodna stranka zahteva že od nekaj strokovno šolo tudi za Novo mesto. (Zivahno odobravanje.)

Liberalci pravijo, da obstrukcija škoduje obrti; ker zdaj podpora ne bo. Kako podpora je pa obrt dobivala dozdaj? Za leto 1903. je v proračunu tako malenkostna vsota 2000 K za pomoč obrtnikom, da pride na enega komaj par vinarjev. (Smeh.) Komu bo kaj pomagano s tem? Prava pomoč so koristne postave, ki naj povzdignejo domači obrt, in ga naj rešijo pogina pred tujo konkurenco. A tega liberalizem iz sebičnih strankarskih ozirov noče.

Boj med kapitalom in delom je znak našega časa. In tudi pri nas se vrši ta boj. Katoliško-narodna stranka ne berači pri mestnih obrtnikih niti za priznanje niti za pristaje, ker bo zmagala tudi brez njih. A možko pove povsod svoje misli in zagovarja svoja načela pred vsakomur, ker edino le to je rešilno za naše ljudstvo. (Dolgotrajno odobravanje.)

Trgovska in obrtna zbornica.

Gospod Kregar je govoril o trgovinski in obrtni zbornici. Tudi v tej zbornici nima besede manjši, pač pa veliki. Po vseh avstrijskih zbornicah, kakor tudi v naši kranjski, povdarja in skrbi se za veliko industrijo in trgovino, dočim se za malega obrtnika malo brigajo. Govornik potem obširno razloži, kako so se vršile občne volitve pred poldrugim letom v kranjsko obrtno zbornico. Liberalna stranka je postavila oficijelno kandidate, dočim katoliško-narodna stranka ni postavila oficijelno svo-

jih kandidatov. Osnova se je samo ožji odbor, v katerem je bil tudi govornik, kateri je postavil kandidate ter listo kandidatov razposlal prijateljem in znancom. Pri sestavi kandidatne liste oziral se je ta ožji odbor posebno na male obrtnike. Tudi se je ta ožji odbor oziral na to, da bi razmerno bila cela dežela zastopana v zbornici, ter postavila dva izkušena obrtnika iz Novega mesta kot kandidate. Ako bi bila vsa ta lista zmagala, bi bila tudi Dolenjska zastopana v omenjeni zbornici. Ker je pa liberalna stranka zmagala, nima cela velika Dolenjska nobenega zastopnika v trgovski in obrtni zbornici. (Zalostno.) Naši liberalci zmirom vpijejo, da imajo edini skrb in srce za malega obrtnika. Kako pa skrbe za malega obrtnika, razvidi se iz tega, da je v trgovski in obrtni zbornici celih pet zastopnikov male obrti, drugi s samotarjari in trgovci. Nujno potrebno je, da se ta zbornica loči in da nastanejo obrtne, ali kakor imajo že na Nemškem, takozvane rokodelske zbornice, in pa zopet za trgovce posebej trgovske zbornice. (Zivahno odobravanje.) Govornik je potem govoril še o raznih predlogih, ki so se obravnavali v trgovski in obrtni zbornici, ter prišel do zaključka, da vlada tudi tukaj boj med delom in kapitalom, v katerem je pa po sedanjem sistemu domače delo prikrajšano na korist kapitalistom.

Volivna reforma.

G. Matko Malovič, mizarški mojster in podnačelnik obrtne zadruge, vpraša dr. Kreka, kako si on misli volivno reformo. Dr. Krek nato zagovarja splošno in enako volivno pravico. Ravnj danes primeroma mnogo več plačuje bremen za to malo, kar on dobi in zahteva od države, kakor pa bogataš, kateremu država daje mnogo več ugodnosti, mu brani njegovo last in pomaga množiti si premoženje. Krvni davek in neposredni davek, ki ležita s toliko težo na delavskem ljudstvu, zahtevata, da dobi to ljudstvo politične pravice. Oni državni mnogo dajejo, a država jim zato malo vrača. Oni plačujejo naprave, katere živja mogočnejši. Zato je pravično, da se jim dá vsaj enaka volivna pravica. (Odobravanje.)

Resolucije.

Predsednik obrtne zadruge novomeške, Davorin Frančič, nato v jedrnatih besedah razlaga neznosni položaj malih obrtnikov v obče, posebno pa v Novem mestu, ter zlasti še povdarja, da vlada vsakemu stanu rajši ustreže, kakor pa obrtniškem. (Res je!)

Podpredsednik obrtne zadruge, g. M. Mahnič, stavi nato sledeče resolucije:

1. Ustanovi se naj strokovna obrtna rokodelska šola v Novem mestu.
2. Loči se naj trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko.
3. Ustanovi se naj lastna delavska zavarovalnica proti nezgodam za Kranjsko in loči Kranjska od zavarovalnice v Trstu.
4. Oproste se naj obrtniki od orožnih vaj v 11. in 12. letu vojaške službene dobe.
5. Merodajne oblasti v obrtnih zadevah naj točneje izvršujejo razne prošnje, pritožbe itd.
6. Pri vseh volitvah naj se voli tajno pod kuverto, katere izda volivna komisija.
7. K sodnim obravnavam v obrtnih zadevah naj se pokličejo vestni in izobraženi obrtniki, ki so zmožni v poklicani stroki vestno izpovedati, in katere obrtna zadruga priporoča.
8. Zadruga načelnštva naj postanejo avtonomna oblast v obrtnih zadevah.
9. Obremenjeni se naj oseba dohodarina z deželni, občinski, okrajni in zdravstvenimi dokladami tudi pri uradnikih.
10. Sestavi se naj obrten program, kateri naj bi uvažale vse naše delegacije.
11. Vpeljejo se naj sodišča vsaj v Ljubljani in v Novem mestu za Kranjsko.
12. Izvede se naj volivna preosnova v smislu tajne, splošne in enake volivne pravice.

13. Katoliško-narodni stranki se izrekajo popolna zaupnica kot stranki, ki je prijazna razvoju malega obrtnega stanja.

Te resolucije so bilo soglasno navedeno sprejete. S „slava“-klici na Nj. Veličanstvo in na svetega očeta Pija X. zaključil nato predsednik g. A. Kokalj zborovanje.

Javni ljudski shod v Križah pri Trzinu.

se je vršil v nedeljo, dne 20. t. m., popoldne ob 3. uri v prostorih izobraževalnega društva. Po pozdravu in uvodu g. župnika F. Porente je stolni vikar g. L. Smolnikar več kot stotini zbranih poslušalcev pojasnil razmere v kranjskem deželnem zboru, zahtevalo splošne in enake volivne pravice, položaj koroških Slovencev in volitev novega poslanca po odstopu dr. Brejca. Navzoči so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika, dokaz za to so bile mnogotere zanimive in bistroumne opazke med govorom. Naposled so bile soglasno sprejete sledeče resolucije:

1. Volivci, zbrani na javnem ljudskem shodu v Križah, odobravaljo odločni nastop katoliško-narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem, jih pozivajo, naj vstrajajo, dokler ne priboré slovenskemu kmečkemu ljudstvu vseh pravic, ki mu gredo. Posebno iskreno se zahvaljujejo dr. Ivanu Susteršiču za možate in neustrašene besede, ki jih je izpregovoril na najvišjem mestu v pojasnilo položaja na Kranjskem.

2. Izrekajo se za vpeljavo splošne in enake volivne pravice za deželni in državni zbor.

3. Obsojajo krivice, ki se godé slovenskemu jeziku pri koroških sodiščih, in izrekajo zahvalo dr. Brejcu, ker se je možko potegoval za ljudske pravice v deželnem zboru in se zdaj poteguje za nje na Koroškem.

4. Novi poslanec, ki se ima voliti vled odstopa dr. Brejca, mora biti katoliško-naroden mož in obljubiti, da se bo potegoval za razširjenje volivne pravice in za kmečke koristi. Samo takemu bodo dali volivci tržiškega sodnega okraja svoje glasove.

Iz delegacij.

Ogrska delegacija je imela v soboto dve seji. V prvi se je prečitale poročilo avstrijske delegacije glede dovoljenja dvamesečnega proračunskega provizorija, in v drugi seji je bilo predloženo poročilo odbora sedmorice, ki je potrdil sporazumnost obeh zbornic. Pri seji je bil navzoč od opozicije samo posl. Okolicsany, ki je imel paziti, ali je delegacija sklepna ali ne. V slučaju, da bi ne bila sklepna, bi kar zahteval, da se seja zaključí. O tem pa so bili ostali delegatje poučeni in so se zbrali množično.

Avstrijska delegacija je imela v nedeljo kratko plenarno sejo. Prečitale so je od ogrske delegacije došlo poročilo, kjer se potrjuje sporazumljenje glede storjenih sklepov; potem je bil proračunski provizorij sprejet pri tretjem branju. Potem so se delegatje razšli; prihodnja seja bo enkrat v novem letu.

Iz Ogrske.

V včerajšnji seji državne zbornice je finančni minister predložil predlogo glede doklad, ki jih dobé državni uradniki. Grof Apponyi je pojasnil govorice o svojem nastopu, ko se je svoj čas izjavil, da bi on niti pred bajoneti ne zapustil predsedniškega sedeža, ako bi bil državni zbor razpuščen v ilenzakonitem stanju. Na dnevnem redu je bila razprava o imunitetnih zadevah.

Poslanec Vaszony je podal interelacijo za regulacijo plač železniških uradnikov. Odgovarjal je trgovski minister; plače se bodo uravnale zajedno in na isti podlagi, kakor ostalim državnim uradnikom. — Danes se je vršila zadnja seja pred Božičem; zaključiti se je imela razprava o rekrutnem kontingentu.

Čehi za Macedonce.

Pretečeno nedeljo se je vršil v Pragi v veliki dvorani na Zofijinem otoku zelo dobro obiskani shod Čehov, na katerem se je razpravljalo o razmerah v Macedoniji. Med govorniki sta bila tudi eden Srb in eden Bolgar, ki sta govorila v svojem materinem jeziku. Po shodu je šla množica po mestu ter klicala: »Živeli Macedonci!»

Posebno krepko sta na tem shodu govorila dr. Scheiner in dr. Herold. Dr. Scheiner je dejal, da bi Čehi pozdravljali solidarni nastop Avstrije in Rusije v makedonski zadevi, ako bi ne vedeli, da se pri tem, kakor v Bosni, hoče samo iztrgati slovanstvo in ga nadomestiti z nemškimi elementi. Dr. Herold je dejal, da s fizično močjo Čehi ne morejo pomagati Macedoncem, hočejo jim pa pomagati na drug način. Nemčija je radi umora nemškega poslanika na Kitajskem poslala na Kitajsko svojo armado, v Macedoniji pa ima tisoč umorov za posledek le papirnato noto vele-vlasti. V tem boju naj bo, ako treba moten tudi evropski mir, ako ta mir noče čuti zatiranih. Dr. Baxa je dejal, da Avstrija pa tudi Rusija delate nemško politiko. Klofaš je dejal: Bog nas obvaruj pred novo okupacijo. To bi značilo vreči slovanstvo na Balkanu v žrelo Nemčije. Avstrija doma ne more narediti reda, pa naj bi ga naredila v tujih deželah. V Bosni narašča izseljevanje. Ljudje se selijo v Turčijo, ker jim je ondi bolje, nego v okupiranih deželah.

Čehi bodo sedaj pričeli nabirati denar, obleko in perilo za Macedonce.

Trgovinska zveza z Italijo.

Senat je v sprejel zakonski načrt, v katerem pooblašča vlado, da sme skleniti provizorično trgovsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Minister Pittoni je rekel, da je ves svet edin v tem, da je pri vprašanih medsebojnih trgovskih zvez želeli prijateljske rešitve med državami. Zagotavljal je, da imajo v Italiji in Avstro-Ogrski dobro voljo za sklep trgovinske pogodbe. Potem je prišel v presojo proračun zunanjega ministrstva.

Zdi se, da niso ovire, ki se stavijo avstro-italijanski pogodbi, le trgovske narave, temveč po ekspozeju grofa Goluchowskega se da sklepati, da med obema vladama tudi iz političnega stališča ni vse tako, kakor bi imelo biti.

Tudi trgovsko politični odnošaji so dovolj zaostreni.

Smrt metropolita Firmiliana.

Metropolit v Skoplju, Firmilian, ki je dalje časa ležal v Belgradu bolan, je 20. t. m. umrl. Truplo se prepelje v Skoplje. Firmilian je rojen Srb. Leta 1892 je bil na željo Rusije od združenih Slovanov v Macedoniji izvoljen za metropolita, toda turška vlada ga ni hotela potrditi. To ravnanje vlade je še bolj razburilo že tako za vstajo navdušene Macedonce.

Iz Srbije.

Iz Belgrada poročajo, da se je kralju Petru posrečilo pregovoriti vse zarotnike, da se na lep način odstranijo iz dvora. Polkovnik Mašin povabi baje vsak veđer zarotnike na čaj. Pregovoril jih je, naj store patriotično delo, ki ne bo zaostajalo za onim 11. junija: Tuje države zahtevajo, da morilci kraljevi vsaj za nekaj časa odstopijo od svojih gospodujočih mest. Mnogo tovarišev mu je pritrdjevalo; poseben vtis je zlasti napravila izjava, da meni v slučaju nenadnih spletk kralj Peter odstopiti. Kralj bi postal njegov sin.

Iz drugega vira pa se zopet poroča, da je vojni minister polkovniku Mašinu polagal na srce, naj z ozirom na zdravje kraljevo prosi za svojo upokojitev. Mašin je menda to odbil in rekel, da le na kraljev ukaz odstopi iz svojega mesta.

Nek kraljev zaupnik je imel pogovor z ruskim državnikom Muravjev-im. Ta je povedal, da ruska vlada obsoja delovanje opozicije in bo tudi pokazala, da ni zadovoljna z napadi na kralja. Rusija se noče mešati v srbske notranje zadeve, car goji simpatije do kralja Petra in obsoja rovarje, ki delajo v Srbiji spletke. — Ta izjava je v Belgradu napravila velik vtis.

Iz brzovjav.

Dunaj. Iz Rima prihaja vest, da je laški minister zunanjih stvari, Tittoni, na menjen za naslednika grofa Nigra kot laški poslanik na Dunaju.

Kolož. Tukajšnja trgovska zbornica je sklenila priporočiti svojim članom, naj kupujejo samo na Ogrskem izdelani sladkor.

Sarajevo. Deželni načelnik f. m. baron Albori je včeraj popoldne došel sem. Danes se mu predstavijo uradi in razne korporacije.

Belgrad. Nemški poslanik je od-potoval.

Zagreb. V včerajšnji seji hrvatskega sabora je predložil dr. Bresztyenszky predlog za pomilostenje vseh obsojenih in proganih oseb zadnjega pokreta Dr. Mažu-

ranić je interpeliral radi protizakonitih laških napisov in Primorju. Sumanović je priznal, da so ti napisi protizakoniti, ter je dejal, da je hrvatska vlada v tej zadevi že storila korake pri vladi v Budimpešti, a doslej brezuspešno. Danes bo v saboru glasovanje o predlogu Bresztyenszkega.

Zagreb. Danes bo zasedanje sabora odgodeno radi praznikov. Zasedanje se zopet prične 15. januarja.

Budimpešta. Ogrski justični minister je obvestil budimpeštansko upravo, da je cesar pomilostil sedanjega ministrskega predsednika grofa Tizzo, poslanca Stefana Rakovskyja, Seorffyja in Vikt. Pichlerja, ki so bili obsojeni radi zločina dvoboja.

Madrid. Poroča se, da se namerava zaročiti španski kralj Alfonz XIII. s hčerko infantine Marije de la Paz, sestre kralja Alfonza XII. Infantinja pride v januariju 1904 v Madrid.

Carigrad. Za Firmilianovega naslednika je provizorično imenovan srbski arhimandrit Sava.

Lüttich. Povodom 30letnice katoliškega dijaškega društva je prišlo do hudega boja mej katoliškimi in liberalnimi dijaki. Več oseb je ranjenih.

Petrograd. V Varšavi je zaprto vseučilišče, v Kijevu politehnika.

Kišinev. O božičnih praznikih se je bati novih nemirov proti tukajšnjim židom.

Belgrad. 36 poslancev je vložilo v saboru interpelacijo, v kateri zahtevajo, da se kaznuje pravoslavni metropolit Inocencij, ker je zabajal na ples, zanemarjal cerkev, poročil Aleksandra z Drago, poneveril denar in se dal podkupiti.

Novice iz kočevskega okraja.

? Nesramno je napadel »Narod« ribniško ženstvo, ki ni hotelo po zadnjem shodu imeti Tavčarja za boga. Prav kakor stekel pes napade mirnega človeka! In vendar pravijo, da ribniško ženstvo ni hotelo drugega, kakor videti Tavčarja. Da bi se tem bolj gotovo pokazal, mu je nekoliko zagodilo. Naj gre Tavčar še enkrat tja v Ribnico, da ga vidijo! Pa da ne bo spet odkuril po zavrtih!

? Nove vestalke. Na Tavčarjevem shodu v Ribnici so bile tudi nekatere ženske. Hotele so nastopiti kar očitno, pa nekdo jim ni pustil, češ: hoste takoj v »Slovenec«. In ustrašile so se tega in so šle samo za kulise. — Arkotov hotel ima kulise —, in za kulisami so ploskale in za kulisami so zažigale ogenj navdušenja Tavčarju in Rusu, kakor nekda vestalke svojemu maliku. Nekaterim je prišlo slabo od Rusovega dima, druge pa so vstrajale »juasško« in na koncu so z gibnimi jeziki nekoliko pokramljale »čez ribniške Marijine device«, kakor so dejale. O te »deviške« vestalke, kako znajo — za kulisami!

? »Kanzelparagraf« so, kakor pravijo, sprejeli tam v Ribnici na Tavčarjevem shodu. To se pa še nekaterim »debelim« liberalcem zdi »predebelov«.

? G. svetnik Višnikar in dr. Sifrer še sedaj nista plačala po 200 kron za ribniške reveže, kakor sta obljubila. V »Narodu« se nekaj izgovarjata, da nista tako mislila! Seveda, nekoliko težko je tako široko odpreti mošnjček; bolje bi bilo, usta nekoliko bolj ozko odpreti!

? Grozno se nekdo jezi v »Narodu« nad »novičarjem in kočevskega okraja« in psuje prav nedolžne ljudi, — posebno radi tega, ker je »novičar« povedal, da na Tavčarjevem shodu v Ribnici niso hoteli moliti angeljevega češčenja. Sedaj je enkrat še liberalce sram pred svetom in tajijo žalostno dejstvo! Pa »novičar« ve celo za ime ti-stega, ki je predlagal, naj se molit! Kaj hočemo? Vsem ne bo nikoli prav, dokler ne bodo ljudje vsi — prav! Višnikar je pa celo nekoč dejal, da na te novice ni vredno odgovarjati. Zakaj neki sedaj toliko hrupa?

? Drago je zinil nadučitelj Gregorač iz Dol. vasi pri Ribnici. Bil je hud agitator za Tavčarjev shod, najel je več voz, ki pa so ostali menda dokaj prazni. Ker neki H. ni hotel iti na shod, ga je Gregorač napadel z različnimi nelepimi imeni. H. pa je mirno dejal: »Že dobro, za to je — sodnja!« — in odšel je — pisat tožbo zoper Gregorača. To je pa Gregorača pogrelo. Drugi dan, ko je prišel popolnoma »k sebi«, pa je jel pošiljati deputacije k H., proseč ga, naj mu odpusti. Toda H. se ne da ganiti. Nazadnje pride sam Gregorač k H. prositj odpuščanja in milo j o k a in med njima se je vprilo več moč začel ta-le ganljivo-mili dvogovor: Gr.: »Kakor se Bog in Marija prosi, vas lepo prosim, g. H., nikari me ne tožite! Odpustite mi!« — H.: »Ali zdaj pa poznate Boga in Marijo?« — Gr.: »Odalej ne bom nikdar več nič rekel.« — Navzoči močje: »Če daste 200 kron, pa vam mora odpustiti.« — To je bil pa za Gregorača le prehud hren! — Gr.: »Za božjo voljo, kje bom pa vzel?« — H.: »Saj behate, da jih boste dali za agitacijo pri novih volitvah, da spodkopljete Jakliča!« — Gr.: »Odslej bom pa vedno zvečer doma, pa čež gospode ne bom nikdar več zabavljal, pa čež kmete tudi ne! No, koliko Vam dam, da mi od-

pustite?« H.: »Preključite žaljenje v časopisih in pred cerkvijo!« Gr.: »Rajši štrik za vrat!« H. (po prigovarjanju moč): »Dajte 20 kron, naj bo!« — Gr.: »Nate jih, hvala Bogu, da sem tako po ceni skozi prišel!« In veselo je bilo velikansko. In zgodovina ve povedati, da je Gregorač H. u dal 20 kron in da so kmetje na Gregoračev račun tisti dan spili še 14 litrov vina. Draga je bila beseda! Zdi se pa Gregorač tiho, pa za agitacijo pri prihodnjih volitvah ne bo nič dal, in liberalni kandidat je že naprej izgubljen! Kdaj bi neki taki ljudje imeli dovolj plače? Gregorač, zdaj pa le roke na klop!

? Iz velikolaške fare je blizu 300 ljudi v Ameriki, in sicer 141 fantov, 56 deklet, 75 gospodarjev in 7 celih družin. Največ jih je naseljenih v Clevelandu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. decembra.

Osebnost Na dopust je šel za dva tedna vodja predsedstvenih uradov dež. vlade, okrajni glavar g. Haas.

Umrli je v Križevniških ulicah št. 5 g. Amalija Bischof.

Organizacija slovenskega srednješolskega učiteljstva. G. dr. A. Dolar priobčuje v »Popotniku« sestavek, v katerem pravi, naj bi se o priliki shoda »Slov. Solske Matice, ki bo o božičnih počitnicah v Ljubljani, sestavil odsek, ki bi za organizacijo slov. srednješolskega učiteljstva imel vse potrebno ukreniti.

Komu se smeje vse Novo mesto?

Včerajšnji »Narod« je priobčil sledečo brzovjavo: Novo mesto 21. decembra. Shod krščanskosocialne stranke je bil preklavn. Gostinčar in vsi drugi govorniki so žalostno pogoreli. Na shodu je bilo k večjemu 30 pomočnikov. Vse mesto se smeje. — Torej vse mesto se smeje. A komu? Tistemu norcu, ki je to telegrafiral. Kajti Gostinčarja niti v Novem mestu ni bilo! Pogorel pa tudi noben govornik ni, kakor razvidijo čitatelji iz današnjega poročila. Novomeščani! Tu imate zgled, kakšna so »Narodova« poročila! Za norce vas hočejo imeti tisti liberalci, ki vas terorizirajo. A sami so bedaki in puble glave, kakor vas uči ta brzovjavo. Če še sprejmete kak dober svet, vam svetujemo: Pošljite zdaj po novem letu nazaj ta list, ki vam telegrafira iz Novega mesta kot čisto resnico, kar si kaka šema izmisli.

— Iz Kranja. Božičnica, katero je priredila štirirazredna dekliška ljudska šola zadnje nedelje v prostorni gimnazijski telovadnici, se je tako izvrstno obnesla, da je vse občinstvo najprijetnejše iznenadila. Tu se je videlo, kakšne uspehe lahko doseže dobro učiteljstvo, ako ima na razpolago tako nadarjeno mladino, kakor so kranjske deklice. Obširna dvorana je bila nabito polna, da so se mnogi morali vrniti. Vkljub temu, da je »Gorenjec« iz sebičnosti in liberalnosti dal »pobožni« veselici broo že naprej, so se je vendar udeležili vsi krogi: Gg. c. kr. okrajni glavar, mestni župan, dekan, c. kr. okr. šolski nadzornik, odlične dame celega mesta in meščani in duhovščina in dijaki. Vspored je bil sicer jako dolg, a srečno izbran. Prijetna preemba med petjem, godbo in igrami je vezala pozornost poslušalcev do konca. Z občudovanja vredno samozvestjo so nastopile učenke prvega razreda, nekatere iz višjih razredov bi pa že lahko prištevale malim umetnicam. Izvrstno so deklamovale učenke: Švnik, Vrtovec, Celar, Vrtovšek in tudi Rakovecova Marica, ki je proslavljala katoliško vero kot najlepši biser domovine in imela na prsih podobico Matere božje, je rešila svojo nalogo izborna. Naravnost očarale so pa poslušalce Florianovi Katinka in Helenica in Hüblnova Marija s sviranjem na gesli in citre pod spremljevanjem treh izurjenih goslarjev. Velik uspeh sta imeli igri »Ubožec« in »Sveta Germana«, posebno pa še živa podoba »Jaslice«. Koliko truda so morale imeti gospodične učiteljice, da so vtisnile malim dekletcem ne le stvarino v spomin, ampak tudi primerne občutke v srce in sigurnost v nastopu! Tudi gospoda kateheta zaslužita pohval, ker sta oskrbela spremljujočo godbo, orkester. Meščanstvo je bilo s predstavo tako zado oljno, da bi vsi še enkrat radi videli ubožev Ljudmilo in blago Germano in hudo mačeho in brkaste gospoda sošeda, in še enkrat bi rado poslušalo mило petje zbora angelcev. Blagi namen veselice, kakor upamo, se je dosegel v popolni meri. Ako se veselica ponovi prihodnjo nedeljo, bo dvorana še polna.

— Hrvatske novice. Hrvatski narodni glas je naslov listu, katerega je za ljudstvo pričela izdajati hrvatska čista stranka prava. — Hrvatski zobo-zdravniki so imeli v Zagrebu sestanek, na katerem so ustanovili svojo zadrugo. — Shod priredé Hrvatje 28. t. m. v Jankovu.

— Deputacija hrvatskega »Sokola« iz Varaždina je bila pri podbanu s pritožbo, da je na zaključno zabavo prišel, ne da bi se predstavljal, policijski uradnik Gasparić. Ko so ga pozvali, naj odide, ker ni hotel vstati pri pevanju hrvatske himne, je nakrat hotel nastopiti službeno. — Izselilo se je letos meseca septembra iz Hrvatsko-Slavonije 1250 ljudi. Večina je šla v Ameriko. — Poplava v brodske Posavji. Pred dvema tednoma se je začela Sava razliviati, poplava vedno raste. Vse obrežne vasi imajo silno škodo. Posejano žito je vse uničeno in škoda se ne dá preceniti. — Tobak v Dalmaciji. Dosedaj se je pridelalo v Dalmaciji do 60 milijonov strokov duhana, a prihodnje leto se to število pomnoži na 70 milijonov. — Zastrupila se je z ostrigami v Dalmaciji rodbina markiza Bona. Umrli je njegova gospa.

— Novice iz Amerike. Č. gosp. Ign. L. Burgarja v Puebli je stara bolezen zopet hudo napadla pred par tedni. Bil je močno oslabil, toda hvala Bogu, obrnilo se je že dosti na bolje. — Doktorjem zdravilstva je promoviran v Ameriki Slovenec g. Martin Ivec. — Na vročinski bolezni je v mestu Butler Pa. obolelo 1143 oseb. Umrlo je 40 oseb. — Luteranski cerkev pogorela je v Fort Wayne Ind. Škoda je 75.000 dolarjev. — 2500 delavcev odslovili so v tovarni National Steel Co. v Bellaire O. Tovarno so zaprli. — Nazaj domov. Vedno več ljudi odhaja iz Amerike nazaj v Evropo. Vsake tri dni odpotuje približno 3000 ljudi. — Se jedno uho iščejo. Oni mož, kateri je nedavno nekemu filadelfskemu milijonarju prodal svoje uho za 5000 dolarjev in katero uho so milijonarju pritrtili, išče sedaj drugo uho, da bi ne hodil po svetu brez ušesa. Za uho pa on sedaj ponuja le 1000 dolarjev. — Izprljena mladina. V Čikagi je policija pri-jela tri mladeniče, katerih noben še ni čez 21 let star, radi raznih ropov. Eden izmeji roparjev Van D. in bi se imel te dni poročiti. Poročiti se hoče sedaj v ječi. — Zopet palico v šolo. Učitelji in učiteljice v New-Yorku zahtevajo, naj se zopet upelje v šolo palica. — Na lov u uštrčil se je po nesreči na Hibbingu Matija Košir. — Umrli je v Calumetu Slovenec Peter Žalec p. d. Petričan, rodom iz Vrha na Belokranjskem. — Ustreljena skozi okno. V Hudsonville Ky je neki mlad farmer ustrelil skozi okno v glavo okrajnega sodnika Osborne in njegovega sina v srce. Neka druga oseba, ki je bila takrat v sobi, je bila zadeta v trebuh. — Dvoboj s sekirami. Iz Sharona, Pa., poročajo: Dva delavca sta v hiši nekega Steve Bira sinoči bojevala grozen dvoboj. Mahala sta toliko časa s sekirami jeden po drugem, da sta slednji vsled poškodb oba obležala. — Olje se v Ameriki drži. — Ameriško pivo najbolje. Praška znanstvena postaja, ki je preskušala razne vrste piva, ki se varijo na vesoljnem svetu, prisoja pridevek najvišje popolnosti nekemu amerišskemu proizvodu. — V Pueblu je sedaj skoro 6000 mož brez dela. — Znižali plače so v Bostonu 32.000 delavcem. — 300 oseb ubitih. 300 Murcev je bilo ubitih v bojevanju z ameriški vojniki na otoku Jolo. Bojevanje se je vršilo pet dni. — Poročil se je v La Salle Hubert Duler iz šmihelske fare z gđ. Ano Duler iz valtovske fare. — Nezgoda našega rojaka. Iz Clevelanda poročajo: Nedavno je bil nevarno ožgan rojak John Drugović v Nottinghamu, O. Točil je s soda gasolin, toda prišel z lužjo približno, da se je nevarna tvarina užgala. Drugović je bil nenkrat ves v ognju. Hitro je iztrgal raz sebe gorečo obleko in to mu je rešilo življenje. Sicer je bil pa nevarno opečen po obrazu in rokah.

— Slovenski učitelji gredo s Koroškega radi nasilcev, katere morajo pretrpeti v sedanjih kričečih šolskih razmerah na Koroškem. Učitelja gg. Mancin in Koschier še delujeta na Stajarskem, a sedaj je šel za njima tudi Juri Lulek, dosedaj učitelj-vodja na Suhi, ki je premeščen kot učitelj v Makole.

— Odlikovane kranjske klobase. Mesarski mojster g. Jožef Bergman v Spodnji Šiški je dobil v Bordeauxu za svoje kranjske klobase častno diplomu z častnim križcem in zlato svetinjo.

— Iz Skofje Loke. Pretep. Delavca Janez Guzel in Janez Pukelj, stanujoča na Galetovi žagi kot čuvaja in kurjača sušilnice, sta se te dni nevarno stepla. Janez Pukelj je namreč klical na korajžo Janeza Guzela, na kar ga je Guzel z neko gorjajo tako udaril po levi rami, da je zdravnik dr. Arko konstatiral težko telesno poškodbo. Tudi po glavi je dobil več ran. Ni dobro vselej klicati na korajžo!

— Agent z brošurami. Po krajih okolu Skofje Loke neki agent raznaša neke vmazane brošure. Ljudstvo naj bi mu pokazalo vrata!

— Več Makedoncev je zopet prišlo iskat dela v Kamnitnik. Ker je podjetništvo z

Ljubljanske novice.

Naj se zjasni! Odlični ljubljanski Slovenci nam piše: V ožgled temu, da Nemci vsako leto kot oprostno darilo za novo leto zbero nekaj desetakov za „Schulverein“ — naj v ožgled temu odbor „Ciril Metodove družbe“ ali pa macedonski odbor sestavi listo vseh narodnočutečih rod bin in posameznikov in naj po postrešku dá nabrati par krono za enega imenovanega v blag namen. Ne trdim, da ljubljanski reveži niso potrebni, nasprotno, povdarjam, da je vsak v prvi vrsti dolžan za trpeče domačine kaj storiti, zlasti pri taki priliki, kakor je novo leto; ampak enemu ali drugemu bo povrh morda vendar še kakšna krona ostala, ki jo bo rad dal za tako blag in tudi naroden namen. Zlasti pa bo trgovcem dana prilika, pokazati, ali gredo z nami, ali proti nam; že več let namred opazujemo, da razni ljubljanski trgovci z delikatesami in specerijo dajejo ob novem letu svoj obolus za „Schulverein“. Naj se torej tudi v tem oziru zjasni; lista pa, katero vsako leto priobči uradni list, da so dali za „Schulverein“, bodi slovenskim odjemalcem in kupovalcem nekaka proskripcijska lista. Še enkrat povdarjam, ne na škodo ljubljanskih revežev, ampak poleg podpore zanje, bi zmogli Slovenci ob tej priliki gotovo kakšno krono za enega imenovanega namenov. Saj se tudi Nemci — izvemči najzagrizenejši — odku pijo od noveletnih čestitk tako na korist ljubljanskih revežev, kakor — „Schulverein“.

Ljubljanski obč. svet ima jutri ob 5. uri popoldne izvanredno sejo. Na dnevnem redu so: Poročila šol. odseka, prošnja g. Alojzija Korzike za odpis večje porabe vode, poročilo o predlogu županovem glede zgradbe dveh novih šolskih poslopij, poročila o raznih zakladih, poročilo magistratovo o vožnji premoza za l. 1904, samostojni predlog obč. svetnika Turka o podaljšanju postave o 18letni davčni prostosti za nove zgradbe v Ljubljani, predlog županov o renumeraciji pisarnikarja obč. sej, poročila ravnateljstva mestnega užitinskega zakupa o skontraciji mitnice in proračun za l. 1904.

Eksekutor in izvošček. Danes dopoldne prišel je eksekutor rubit fujakarja Fr. Žargija na Dunajsko cesto. Zarubiti mu je hotel srebrno uro, kar pa je fujakarja tako raztogotilo, da je uro zagnal na tlak, da se je razletela v drobne kose.

Ukradena ura. Gostilničarici Frančiški Geržini pri St. Petru je bila iz sobe ukradena zlata ura z dvema pokrovoma in nekoliko pokvarjena.

Iz kavarnarskih krogov smo prejeli glede noveletnih daril naslednje pojasnilo: Neka tukajšnja kavarna je bila sprožila misel, naj se opusti navada, da bi o novem letu stalnim gostom dajali koledarje. Toda nekatere kavarne so bile že naročile koledarje, zato je bilo za letos prepozno, da bi se opustila ta navada. Sicer pa se večkrat pripeti, da zmanjka koledarjev in je na željo gostov treba novih naročiti. Mnogi gostje zahtevajo koledar, torej niso nadlegovani. Kdor ga pa noče, more ga pustiti.

Aretacija. Mestna policija je aretovala včeraj ključarskega pomočnika Henrika Weinbergerja iz Vogtareutha na Zgornjem Avstrijskem, ki je nekaj časa delal pri ključarju I. Lončarju v Selu pri Lukovici in je temu pri odhodu pokradel več ključarskega orodja.

V Ameriko. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora 8 oseb v Ameriko.

S Koroškega se je vrnilo včeraj 53 delavcev, ki so delali pri železnici.

Tatvina. Posestnikovi hčeri Ani Molek iz Črne vasi št. 15 je včeraj dopoldne v Velikih Čolnarskih ulicah neki čevljarski pomočnik ukradel z vozička dežnik.

Na južnem kolodvoru sta bila v času od 12. do 18 t. mes. najdena eden klobuk in ena palica.

Izgubila je vdova trgovskega pomočnika Ivana Lasetzky črno usnjato denarnico, v kateri je imela nad 20 K denarja.

Z električne železnice. Franc Čebul, hlapec pri Kantzu na Rimski cesti št. 16, peljal je včeraj dopoldne s parom konj po Starim trgu. Nasproti pripeljal je električni voz. Konja sta se tega vstrašila in sta skočila na tir električne železnice. Voznik J. Vetrlih je električni voz takoj ustavil in tako preprečil večjo nesrečo.

V deželno bolnišnico so pripeljali 25 let staro Marijo Slaparjevo iz Jezera. Doma je padla z lestve in si zlomila desno nogo nad stopalom.

V dež. pokaševalni kleti se je v soboto zbralo zopet mnogo občinstva, ki je dajalo čast in hvalo domačemu vinu. Občinstvo, ki poseti to klet, naj vpliva na gostilničarje, da bodo točili tako izvrstno domačo kapljico, ne pa tuje brozge. Ako se to zgodi, potem

je deželna pokaševalna klet za povzdigo domačega vinorejstva res mnogo dosegla.

Čevljarskega mojstra Jakoba Majceta, stanujočega na Radeckega cesti št. 12, od nedelje zvečer pogrešajo. Majceta je 46 let star, velik in nosi črno obleko.

Izgubljena ura Učiteljica Adela Rizzi v Kolodvorskih ulicah št. 22 je izgubila včeraj zvečer na potu od Novih ulic do doma srebrno žensko uro.

Književnost in umetnost.

*** Repertoar slovenskega gledališča.** Prihodnja predstava je na božični praznik, dne 25. t. m. zvečer in sicer velika opera Čajkovskega „O nje gin“. Dne 26. t. m. sta dve predstavi: popoldne ob 1/3. predstava za otroke „Sneguljčica in škrtarje“, zvečer pa gostuje tretjič in zadnjič gđ. Vela Nigrinova v veseloigri „Madame sans gêne“. Na to zadnje gostovanje naše umetnice opozarjamo zaradi vstopnic že danes.

*** Slovensko gledališče.** Opera „Peter Svabič“ se bo predstavljala dne 10. jan. 1904. Komponist Josip Mandić se mudi sedaj v Ljubljani, kjer osebno vežba orkester in soliste. — „Zimsko sunce“ od Cara Emina, katero je doseglo na zagrebškem gledališču velik uspeh, se bo igralo na ljubljanskem odru proti koncu meseca januarja 1904 v slovenskem prevodu, kateri je priredil g. Fran Klemencič iz Trsta. — Ljubljanska opera namerava iti v Trst prihodnjega leta meseca aprila ter uprizoriti v gledališču „Fenice“ opero „Prodana nevesta“ in še eno drugo opero, katere še ni določena.

*** Slovensko gledališče.** V nedeljo zvečer je gostovala gđ. Vela Nigrinova v Sardouovi veseloigri „Madame sans gêne“. Todelo je že znano slovenskemu občinstvu iz lanske sezone. Igra je lepo izpeljana, dejanje se vrši koncem francoske revolucije, ko je padala francoska plemenita gospoda pod žiljotino revolucionarjev, in so novi ljudje se povzpeli iz neznatnih nižin do grofovskih in vojvodskih imen. Vse dejanje se giblje okoli Katarine, ki jo vidimo v prvem dejanju še kot perico, a v drugem že kot vojvodinjo Gdaneko. V tej ulozi je v nedeljo nastopila gđ. Nigrinova. Ustvarila je prav naraven in jako plastičen tip živahne, pogumne in odločne Katarine. Kot odvažna perica v prvem dejanju je bila odlična, ker je igrala tako naravno, s tako mojstrsko rutino, da se je takoj osredotočilo vse zanimanje le v njej. Še boljše je bila v naslednjih dejanjih; tu je imela več prilike pokazati svoje bogate zmožnosti in je tudi vsak hip presenetila občinstvo s kako novo stranjo svoje elegantne igre in svojega umetniškega značaja. Posamna mesta je pointirala z dovršenim, umetniškim čutom, strogo logično, brez vsake pretiranosti je izpeljala svojo ulogo in žela zato tudi gromovito ploskanje in odobravanje. Ljubljanski njeni častilci so se ji poklonili z velikim lovorjevim vencem in cvetjem. Aplavz po nekkih dejanjih ni hotel prestat, in vsa ginjena se je zahvaljevala tolikim izrazom ljubezni in občudovanja. — G. Čonsky je igral Napoleona z hvalevredno skrbnostjo, v nekaterih momentih, kot se nam je zdelo, ga je tudi pogodil prav dobro, a v celoti smo si naslikali Napoleona nekaj drugačnega. G. Danilo je bil premalo izrazit v svoji ulozi; nekoliko premedel se nam je zdel njegov maršal. Prav imeniten, karakterističen dvorjan je bil g. Boleska. Neznatna uloga, a iz nje je naredil mnogo. Istotako izvrsten je bil gospod Lier. G. Dragutinovič je bil dokaj na mestu, a značaj svojega junaka pa si je naslikal premegleno. Karakterističnejši je bil gosp. Verovšek, in občinstvu je prav ugajal. G. Nučič je igral z hvalevrednim temperamentom. Tudi ves ostali, mnogobrojni ensemble, je deloval točno. Gledališče je bilo razprodano.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Pet je je motil. Zvečer 3. oktobra je prišel Jože Marovt v družbi brata in več drugih fantov iz Slugove gostilne v Ljubljani ter se vstavil na križ pota pred Škerlevo hišo, cesta na Loko, kjer so peli Za njim pa pride Blaž Kerže, ključarski pomočnik ter se zaleti v grudo fantov. Nato sta se sprijela z Marovtom ter padla na tla, na kar ga je Kerže z nožem v hrbet sunil. — Zagovarjal se je s silobranom. Sodišče ga je obsodilo na 3 tedne zapora. — V senoe v reza l. V noči na 23. novembra je več domačih fantov zaradi pozne ure zapustilo Macetovo gostilno v Šturijah; bili so vsi precej vinjeni. Kakih 100 korakov od tega stilne je pa tovarniški delavec Anton Fabjan brez povoda z nožem v desno senoe sunil Daniela Zejna in ga nevarno poškodoval. Sodišče pri sodilo mu je šest mesecev ječe. —

Dogovorjen napad. V soboto, 3. okt., je v Avšičevi gostilni v Klečah pilo v sobi in veži več domačih fantov. V veži so zabavljali onim v sobi, in ko jih je Janez Kreger opozoril, deš: »malo preved šimfate«, udaril je Andrej Škerl, posest. sin iz Kleč, s kamenom, katerega je imel v ruti zavitega, ob mizo. Krčmar in gostje so razgrajalce iz veže izpehali. Ko so se okoli pol 1. ure ponoči tudi drugi fantje razšli, slišali so, kako so se brata Škerl, prvi oborožen z vilami, drugi s krampom in France Zakotnik s prekljo v roki, pridružiti in klicati »auf«; nameravali so napasti Franceta Severja; da bi bili napadalce nekoliko oplašili, vstrelil je Janez Kreger iz revolverja v tla; pri zadnjem strelu so se pa Sever in tovariši umaknili in zbežali: brata Škerl in Zakotnik so Franceta Severja vjeli in ga pobili na tla ter mu prizadejali dve težki poškodbi, pa tudi Janez Kreger je dobil več poškodb. Sodišče je vse tri obsodilo, in sicer: Franceta Škerla na 7, Franceta Zakotnika na 6, in Andreja Škerla na 5 mesecev težke ječe.

Izpred tržškega porotnega sodišča. V petek se je vršila kazenska obravnava proti 54letnemu Rihardu Camberju iz Brača, radi žaljenja časti potom tiska in sicer na zatožbo dr. Ernesta Spadonija. V tej zadevi se je že vršila obravnava dne 6. dec. l. 1901. Obtožba je temeljila na dejstvu, da je Camber večkrat žalil na časti dr. Spadonija, pisoc v svojem listu »Avantik«, da je Spadoni zapeljal Ano Picini z objubo, da jo popelje pred altar. Porotniki so potrdili glavno vprašanje z 11 glasovi proti 1 ter zanikali eventuelno z 10 proti 2 glasovoma. Na podlagi tega pravoreka je bil Camber obsodjen na 3 tedne zapora, poostrenega z dvema postoma.

Nadvojvodo okradel 25letni pisar ogrskih drž. železnice, Jurij Tsosz iz Budimpešte, ki je 4. oktobra v kopališču v Opatiji okradel nadvojvodo Ludovika Viktorja, je bil pred tržškimi porotniki obsodjen na dve leti težke ječe in na izgnanstvo iz Avstrije.

Goriško učitelstvo. Dne 16. t. mes. je določila upravnna sodnja na poziv nadučitelja v Mirnu Alojzija Urbančiča, da tičejo goriškemu učitelstvu petletnine z dnevom službenega nastopa.

V Celovcu je tudi prizivno sodišče oprostilo odvetnika dr. Luggina na tožbo g. dr. Brejca.

Čemu dopisarite?

Iz Skocijana na Dolenjskem, 18. dec.

Odkar je odšel od nas tukajšnji krčmar Rudolf Kunstelj, ki zdaj nekje v Ljubljani premišljuje minljivost sveta, je svet le malo slišal o Skocijanu. Dasi se semtertje sliši kaj spomina vrednega, je ostalo vendar le tiho; to pa po modri politiki nadučitelja I. Benedičiča, ki je s svojo osebo osredil prej najklerikalnejšega tukajšnjega gostilničarja in posestnika, ga spremenil kar čez noč v odločnega liberalnega junaka in tako zamašil luknjo, iz katere so hodili v svet zanimivi dogodiljaji tukajšnjih višjih glav. Sicer niso bili ti dopisi od osrečenega Savla Pavla (za toliko zmožnega ga niti kak vaški pastir ne smatra), temveč od njegovega pobratima sedanjega nadučitelja, ki ga je žlahta pripeljal v Skocijan ...

Kaj, g. dopisnik, ali ni tako? Le osebe v Vašem dopisu smo spremenili, besede pa so ostale.

Toda k stvari — k občnemu zboru kmetijske podružnice!

Pred dvema mesecema je gosp. Abram sklical izvanreden občen zbor in izjavil, da rad odstopi, ako ni njegovo vodstvo udom povšeči, vzlasti še, ker se je čulo od neke strani, da podružniški vinograd slabo oskrbuje. Udje pa so g. Abrama poročili izkazali svoje zaupanje in pristavili, da se imenujeta dva oskrbnika, ki bodeta oskrbovala, eden vinograd, drugi podružni vrt in da tako razbremenjeno nekoliko g. načelnika, ki je tožil, da je preobložen z delom. Oskrbnika sta bila posestnik A. Smrekar in nadučitelj Benedičič.

Čez dva meseca se je vršil redni letni občni zbor. Na dnevnem redu je bila volitev načelnika, ne odbora. Vsak je mislil, da ostane pri starem. Ko pa se je izvedelo, da liberalna trojica Benedičič — Durjava — Činkole tuhtajo vreči g. Abrama, je nastopil g. Zaman, ki je prišel malo pozneje in ni vedel, kaj se je prej obravnavalo. Zaman je stavil predlog, da ostane stari g. načelnik in vinogradov oskrbnik Smrekar, le oskrbnik Benedičič lahko izostane, ker podr. vrt se je v svoji večini odločil za novo šolsko stavbo in tako je oskrbnik njegov brez pomena. Nihče ni ugovarjal predlogu in je bil sprejet. Zakaj torej gosp. dopisnik, zdaj po šasnihk zgažgo delate? Govorili bi bili takrat, ko je bil čas za to. Menili sta sesti na g. Abrama prestol, pa Vam je spodletelo in Vam bode tudi v prihodnje. Naši ljudje se ne pečajo radi s šasninskimi prepri in niso za to, da bi se vsak kostrun, ki se pojé, že vlačil po »Narodovih« predalih.

Ravno tako Vas Vaša dva ljubimca ništa prav poučila o Sodomi in Gomori. Župnik ni govoril le o Dobri vasi, ampak takih eksemplarov se ne manjka tudi drugod, in najbrže niste vedeli, da so taki Vaši pristaši. Le počasi torej nabirajte gradivo za dopise v »Naroda«, saj ste šele komaj prišli. Zaman bi bili morali hvaležni biti, ako ste prijatelj davkoplačevalcev, zakaj ko bi bilo po njegovem, bi bila občina za več kakor 20 000 K na boljem, a šolski pouk ne bi nič trpel radi tega. Le učiteljici bi ne bili imeli stanovanja v šoli, a zdaj ga bodeti.

Vam pa, gosp. nadučitelj, svetujemo, da rajši sprejmete orgljanje in boste imeli 300 K na leto, občini pa bodete storili veliko uslugo, ako ste res prijatelj kmetov in davkoplačevalcev.

Eden v imenu večine dopisnika
»Sl. Naroda«.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Umor radi kvart. V Feuturnu v torontalskem komitatu je igral posestnik Josip Schneider s dvema možema kvarte ter dobil 200 kron. Ko se je vračal domov, sta ga dotičnika napadla in umorila, ker jima na njuno zahtevanje ni hotel izročiti denarja. — Politične pravice žensk. Iz Berolina se poroča, da se bo v prihodnji seji deželnega zbora preuredila društvena postava, katere prepoveduje ženskam, udeleževati se političnih shodov. — Veliko plazov se je vdrlo v pogorju na Južnem Tirolskem. Maogo dolin je prometu zaprtih. Tudi mnogo nesreč se je pripetilo. — Zblaznel je na Dunaju nek bančni uradnik v domišljavosti, da je kralj Peter. To je že tretji slučaj v zadnjem času. — S a h. Ruski naučni minister je izdal ukaz, s katerim ukazuje vsem ravnateljem višjih šol, da se naj šah uvede kot prost predmet. — Stavkati nameravajo kočijaži v Berlinu. Stoletnica prvega vstanka Srbije. V dveh mesecih poteče sto let, ko so se predniki sedanjih Srbov dvignili, da se osvobode iz turške jarma. — K o l e r a v K e r b e l i š e n i p o n e h a l a . U r a d n i k se poroča, da jih je v zadnjih petih dneh umrlo 393. Vendar pa je število mrtvecev še večje, ker jih vlada mnogo prikriva. — Na pisatelja dr. M. Nordaua je v Parizu na plesni veselici Zionistov streljal Rus Lubarov, ker se je nekoč Nordau izrazil proti revolucionarjem. Nordau je lahko ranjen. — Boj proti eksekutorju. Sodni eksekutor Horvath je v vasi Clari na Ogrskem prišel rubiti h kmetu Rankovu. Rankov se je v hiši zabarikadiriral in je prišel streljati na eksekutorja. Vaščani so prihiteli in napadli eksekutorja, ki je moral z orožniki pobegniti. Sele večjemu številu orožnikov se je posrečilo, ukrotiti Rankova in vaščane. — Gosto črno meglo so te dni imeli v Berlinu. — Telekriptograf. Laški inženir Malbotti bo v Belgiji na ondodnih telefonskih poskušal svojo iznajdbo, ki omogočuje, da telefon zapisuje poročila tudi v odsotnosti stranke. — Napaden župan. V Hermsdorfu pri Kunešovicu so napadli kmetje župana, katerega so dolžili, da jim je izplačal premalo državnih podpor. Pretepli so ga tako, da je umrl. — Svoje ga otroka iz prvega zakona je umorila Marija Ondraczek v Hlini na Moravskem s pomočjo drugega svojega moža. Nato sta mož in žena vzela otrokovo dedščino. — 36 ur kvartal je v Bukarešti nek ugleden Dunajčan. V šestindesetih urah je izgubil 400.000 frankov. — Nastotine ljudi je utonilo pri groznem viharju na južnem Kitajskem. Izmed 400 ribiških ladij je bilo porušeni najmanj 300. Najmanj 1000 ljudi je utonilo. — Povodenj v Indiji. Lord Curzon, angleški podkralj v Indiji, poroča, da je dne 12. novembra reka Talar poplavlila polovico mesta Vanizambadi. 200 ljudi je v vodi utonilo. — Nov način kurjave. Inženir Kayser v Kielu je iznašel nov način centralne kurjave za celo mesto. — Stavka stavcev traja v Sztaman Nemethy na Ogrskem. Delodajalci hočejo polovico stavkajočih stavcev odpustiti. — Vlak z Dunaja je 20. t. m. zvečer pri Pottenforfu skočil s tira. Vlak je imel eno uro zamude. Poštni konduktor je bil ranjen. — Aretirani grof. V Stanislavu je bil aretiran grof Ed. Potocki. — Linčali so na Dunaju nekega moža, ki je bil na sumu, da kupčuje z dekleti. Močica ga je napadla na ulici s palicami ter ga neusmiljeno pretepavala. Dotičnik se zove Sigismund Mitvicki in je doma v Krakovu. — Nesreča na železnici. Pri Vleclavku (okraj Varšava) sta trčila dva vlaka drug ob drugega. Le strojevodja in kurjač sta ranjena. — Zastrupljeno meso. V Šemnici je po povzpetju mesa ubilelo 50 oseb, med njimi več oseb nevarno. Preiskava je dokazala, da je bilo meso zastrupljeno z arsenikom. — Delavsko gibanje. Stavkajoči delavci v Lyonu so sklenili nadaljevati s stavko. — Deset dni neprenehoma dežuje okoli Milana. Po in stranski njegovi potoki so silno narasli. Reko Mello je zajezilo kamenje

v obsegu 65.000 metrov. — Gospe iz Draždan bodo bivši saški prestolonaslednici o Božiču poslale udanostno adresno. — Svoje hčer spoznala je vdova Suzana Holcgar iz Sztate v Temešvarju v beraškega dečka preoblečenem otroku, katerega so ji cigani odvedli pred 10 leti. Votiteljica ciganske tolpe je že pod ključem. — Strajk ključavničarskih delavcev v Oseku. Strajk ključavničarskih delavcev je samo deloma končan. Redarstvo vzdržuje red. Vode strajka so predani državnemu pravdnstvu. Osi brezposelnih delavci, ki niso pristojni v Osek, so odpravljeni v njih pristojne občine. — Blamirani Tisza. Preteklo soboto je bil v Budimpešti pogreb nadvojvodinje Klotilde. Ministrski predsednik Tisza je prišel k pogrebu v uniformi honvedskega nadporočnika. Tisza je nakrat ustavil nek stotnik, češ, da ni pravilno oblečen. Tisza se je nato podal v palačo ministrskega predsednika ter se preoblekel. — Vsa odlikovanja odpravijo na Francoskem. Dotični predlog je sprejela francoska zbornica.

Svoj lasten umor je naznanil nočni telegrafist William Glendenning v Brown Tower, nekem kraju ob newyorški osrednji železnici. Brzojavil je namreč, da je težko ranjen. Brzojavko je končal z besedo: »Umiram«. Ko je čez pol ure pridrhal posebni vlak, našli so uradnika že mrtvega. Neznani zločinci so ga napadli, ker so mislili, da se nahaja v njegovi pisarni mnogo denarja.

Dvorano za pijance so napravili v Kijevu na Ruskem. V to dvorano pripelje policija vse pijance, katere je dobila ležeče na ulici. Dvorana je razdeljena v dva oddelka: moški in ženski. V vsako teh dvoran pride mesečno 180 do 200 oseb, največ iz višjih krogov: uradnikov in dijakov. Večina njih se stregne že čez dve uri. So pa tudi slučajni, da se pijanec stregne čez 15 ali 20 ur komaj toliko, da ga morejo izpustiti na prosto.

Rokoborbe. Na mednarodni rokoborbi v Parizu za »zlat pas« sta se borila v sredo Nemeč Eberle in Francoz Laurcut le Beau cairois, zmagalet leta 1900. Po zelo vroči borbi, ki je trajala 35 minut, se je sklenilo, da se boj nadaljuje naslednji dan. Po zelo hudem boju, ki je trajal 23 minu 14 sek., je šele zmagal Francoz Nemeč Eberle. Na vrsto pride zdaj še osem rokoborcev.

Nekaj za šnopsarje. Iz česa se dela žganje? Za vsakega pijanca je vendar zanimivo izvedeti, iz česa je narejen »ta zeleni« ali »ta grenki«, saj potem še bolj diši človeku, če vó, kaj pije. Kraljeva saška komisija je zdaj dognala, da se dá res iz človeškega blata napraviti tako žganje, kakoršnega prodajajo po navadnih šnopsarijah. In sicer dá 1 kg. takih snovi 70 gramov alkohola. Iz 100 kg. blata dobiš 9 litrov močnega šnopsa. To je pač tolažilno, če človek tako le za »frustek« kaj krepkega k sebi vzame!

Kava in slepost. Vid Mavrov, ki so vsi strastni pivci kave, se prične v starosti 40 do 45 let zelo slabšati in mnogo jih je v starosti 50 let popolnoma slepih. Stevilo slepcev na ulicah v Fezu je zelo veliko. Radi tega prevladuje mnenje, da je temu vzrok preveliko zavijanje kave.

Iz vlaka ga je vrigel. Iz Jidina na Češkem se poroča: 16. t. m. sta se med vožnjo v železniškem vagonu sprla kmet Subata in sedmošolec Kysela. Med preprirom je zagrabil kmet dijaka ter ga vrigel skozi okno. Kysela so našli težko ranjenega na progi. Kmeta so odpeljali v zapor.

Poskusi z brezžičnim brzojavom. Poskusi, zvezati Berolin s švedsko mornarsko postajo Karlskron, so se dobro obnesli. Dasi ravno znaša daljava 450 km., vendar je mnogo brzojavk došlo brez napake.

Uradne ure. »Magyar Nemzet« poroča: Novi ogrski trgovinski minister je zelo prijazen mož, ki ljubi svoje uradnike, kar pa ne izključuje, da ne bi od njih zahteval točnega izpolnjevanja svojih dolžnosti. Da bi se o tem prepričal, pregledoval je pred kratkem vse pisarne. V veliko presenečenje je zapazil v nekem oddelku, da je bil ob daveti uri le načelnik v pisarni. Minister se je nato vsedel, pregledoval akte ter čakal do 1/11. ure, toda nihče uradnikov ni prišel. Toda tudi tedaj še ni izgubil humorja in je rekel: »Res škoda je, da ne morem dalje čakati. Prosim, recite gospodom, da sem bil tu in bi jih rad poznal. Upam, da jih pri pribodojem obisku dohim tu.«

Draženje rumenih las. Nekoliko časa sem postajajo rumeni lasje čedalje dražji, ker kmetje severnoevropskih pokrajin niso več tako revni in las tako radi ne prodajajo. V južnih krajih so pa rumeni lasje zelo redki. Povpraševanje po takih lasih pa postaja vedno večje. Moča namreč zahteva vedno več nepravih las.

Preteča vojna med Rusi in Japonci.

Japonska je, kakor se poroča, odgovorila Rusiji, a od nje zahteva, da Mandžurijo

zapusti in seveda tudi Korejo. — Iz Londona pa prihajajo še vedno senzacionalna poročila. Angleški častniki v Plymouthu so dobili tajen ukaz, naj bodo pripravljeni na takojšnjo mobilizacijo. Admiraliteta smatra vzhodno azijski polčraj za jako nevaren; listi pišejo o možnosti, da se Britanija zaplete v rusko japonsko vojno.

Dozdeva se jim, da Rusija izziva Japonsko k vojni. Iz Port Arthurja poročajo, da pred pomladjo vojna ne izbruhne. Oboroževanje se vrši v največji naglici, Rusi pomnožujejo čete. V luki Port Arthurja leži 14 ruskih vojnihi ladij. Ostalo rusko ladijevje leži pred Vladivostokom. O preteči vojni govori tudi dejstvo, da so v Londonu zavarovalne premije zoper vojno nevarnost se zvišale za 50 odstotkov. Iz Tokio poročajo drugače: Japonska vlada Rusom še ni odgovorila; obrniti se misli naravnost na carja in preložiti pogajanja v Petersburg.

Japan je diplomatsko previden, in vlada ni kar nič boja želina. Ima sicer dobro izurjeno armado 200.000 mož, a nima denarja in nima ladijevja, ki bi se moglo z ruskim meriti. Na svoje zaveznike pa tudi ne more računati; Kitajska mora še plačevati dolg iz zadnje vojne, in njena vojska ni nič prida. Zato so tudi morali Kitajci mirno gledati, ko so Rusi vdrali v Mandžurijo. Tam sta se že ustanovila ruski vojak in ruski trgovec; Rusija pojde počasi naprej proti jugu.

Društva.

(Božičnico) v Spodnji Šiški ima samski klub v četrtak zvečer v gostilni gospoda Alberta Feldsteina (preje Zakotnik) gostje dobro došli!

(Prostovoljna pož. bramba žalska) prijazno vabi na božično veselico, katero priredi svojim prijateljem in dobrotnikom dne 26. decembra 1903 na Stefanovo v Žalcu dvorani gospoda Franca Hodnika. Spored: 1. Žive slike z deklamovanjem (požarna bramba pri delu). 2. Božično drevo (z mnogoštevilnimi lepimi dobroti). 3. Saljivi dobinki (za smeh in zabavo). 4. Prosta zabava (ples, petje itd.). — Pri veselici igra godba na lok. — Začetek ob 4 uri popoldne. — Cena: Vstopnina za osebo 50 h, listki za dobrotke božičnega darvesa po 20 h, listki za saljive dobrotke po 10 h. — Čisti dobiček je namenjen društveni blagajni za nabavo gasilnega orodja. Načelstvo.

(Veselica na Vrhniki.) Vabilo k veselici, katero priredi »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki« v nedeljo po Božiču, dne 27. decembra 1903 v društveni dvorani. — Vapored: 1. a) »Dolenjska«; b) Runjanin-Farkaš: »Lepa naša domovina«, udarjajo tamburaši. 2. Jak. Aljaž: »Občutki«, moški zbor in bariton-solo. 3. V. G. Brož: »Danica« (koračnica), udarjajo tamburaši. 4. Ant. Hajdrih: »Jadransko morje«, poje moški zbor. 5. Milj. pl. Farkaš: »Svibenska ružica«, udarjajo tamburaši. 6. Fr. Ferjančič: »Venec narodnih pesmi«, poje moški zbor. 7. Nagovor gosp. predsednika. 8. »V zadnjih trenutkih«, času primerna slika v 5. dejanjih. — Začetek točno ob 1/7. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 h, stojišče 40 h. K obilni udeležbi vabi najljubšeje o d b o r .

(Božičnico) priredi »Katoliško slov. izobraževalno društvo v Mekinjah« s sodelovanjem Marijine mladeniške družbe v nedeljo, dne 27. grudnia 1903, v spodnjih prostorih župnišča. — Vapored: 1. Nagovor predsednika. 2. N. Faller: Koračnica »Zvonimir«, udarja tamburaški zbor. 3. »Spomini iz Beča«, valček, udarja tamburaški zbor. 4. I. Ivanovič: Brzopolka, udarja tamburaški zbor. 5. I. pl. Zajc: »Tiha noč je nastala«, udarja tamburaški zbor. 6. L. Belar: »Glej zvezdice božje«, božični napjev, udarja tamburaški zbor. 7. »Na betlehemske poljane h. Božična igra s petjem v treh dejanjih. I. dejanje: Prikazen pastirčeka. II. dejanje: Oznanilo angelja. III. dejanje: Pastirski pri jaslicah. — Začetek ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina: Sedež I. vrste 1 K; II. vrste za ude 30 v., za neude 50 v.; stojišče za ude 20 v., za neude 30 v. K obilni udeležbi vabi o d b o r .

Darovi.

Darovi, poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Srednji vasi: Županstvu poslal občinski urad Koroška Bela 20 kron 20 v., županstvu poslala sl. administracija »Slov. Naroda« 20 kron, županstvu poslala gospa Josepina Tollazzi 12 kron, sl. administracija »Slovenca« 12 kron, dar Selških župljanov in d. g. duhovnikov 100 kron, d. g. župnik Demšar St. Vid-Vipava 20 kron, g. učiteljica Hel. Jenko — Sv. Jak. v Slov. Goricah 10 kron, zbirka d. g. župnika F. Trpina v Mošnjah 45 kron, zbirka župljanov mesta Radovljica 106 kron, pred. g. dekan J. Novak 20 kron, župnijska Cerklje pri Kranji 84 kron, blag. g. posl. Vil. Pfeifer 20 kron, d. g. župnik Virant 5 kron, zbirka mestne

župnije Sk. Loka 48 kron, zbirka v nunski cerkvi 24 kron, d. gosp. župnik A. Šinkovec 10 kron, d. g. kaplan Zaplotnik 4 krone, d. župni urad Kovor 20 kron, d. župni urad sv. Križ nad Jesenicami 11 kron 20 v., pred. g. duhov. svetnik Mart. Poč zavitek obleke, d. župni urad Šmartno pri Litiji 30 kron, d. g. kaplan Iv. Erjavec 2 kroni, d. g. župnik M. Kralj 7 kron 70 v., d. g. župnik Ant. Jamnik 21 kron, d. župni urad v Novi Oselici 23 kron 52 vin., d. župni urad v Križah pri Trzinu 42 kron, zbirka v Stari Loki 45 kron 60 v., pred. g. dekan Fr. Kummer 2 kroni, g. Al. Schrey, posestnik in o. kr. poštar na Jesenicah 6 kron, d. župni urad v Podlipi 8 kron 40 vinar., d. župni urad v Ribnici 51 kron, sl. administr. »Slovenca« 72 kron 46 v., d. gosp. župnik M. Jereb s župljani 20 kron, d. g. kaplan M. Ribar zbirko 63 K, izkaz sledi.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. dec. Domobranski minister Welsersheimb je včeraj odpotoval v Ljubljano.

Budimpešta, 22. decembra. Drž. zbor je sklenil generalno debato o rekrutni predlogi. Živahni »Eljen!«-klici na desni.

Gradec, 22. decembra. Dež. odbor je sklenil radi nenadoma odkritega velikega deficita v obč. blagajni pričeti preiskavo. Danes je eden deželnih odbornikov s preiskovalno komisijo prišel k županu in ga pozval naj da komisiji na razpolago vse potrebne podatke. Komisija je takoj pričela svoje delo.

Zagreb, 22. decembra. Ban Pejačević je danes po odgodenju saborskega zasedanja odpotoval na dopust v Italijo. Ban je še jako bolehen. Ako se bo bolje počutil, pride sredi meseca januarja nazaj v Zagreb.

Zagreb, 22. dec. Sodnijska razprava proti dr. Franu Potočnjaku in Vrtomirju Koraču v zadevi letošnjih poletnih dogodkov bo dne 16. jan. prihodnjega leta.

Berolin, 22. dec. Bivšega profesorja na tehnični visoki šoli, Meyerja in njegovo ženo je policija aretirala radi zvodstva.

Berolin, 22. dec. Iz Belgrada se poroča, da se je kralju Petru posrečilo pregovoriti Mašina, da se zaročniki mirno umaknejo z dvora.

London, 22. dec. »Standard« poroča iz Tokio, da je vprašanje, ali bo vojska, ali mir, odvisno od odgovora ruske vlade iz Petrograda. Japonska vlada mej tem časom dela vse priprave, da bo vojaštvo pripravljeno vsak čas se vkrcati. Tudi Rusija nadaljuje z vojnimi pripravami.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nato.	Prilaga
21. v. svob.	747,4	1,8	sl. sever	obl.	
22. v. jut.	747,9	1,1	sr. svzh.		0-8
22. v. popol.	747,3	1,4			

Srednja včerajšnja temperatura 1,9°, normale — 2,2°.

1700 1-1 Zahvala.

Povodom nagle smrti, nepozabnega soproga, oziroma očeta itd., gospoda

Josip-a Petkovšek-a,

učitelja

se podpisana žalujoča zahvaljuje potrtega srca tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in velečislanim gg. učiteljem za ganljive žalostinke in spremstvo k zadnjemu počitku ter za darovane prekrasne vence. Nadalje se zahvaljujem g. dr. Avgustu Majrju, zdravniku, in tukajšnjemu prečastitemu gosp. župniku, ki se je mnogo potrudil.

Najiskrenejša zahvala sploh vsem, ki so spremlili dragega pokojnika do prežgodnje gomile.

Velesovo, 21. decembra 1903.

Franja Petkovšek, soproga, Stanko, sin.

Delavnica

zelo prostorna in svitla, se da za več let v najem. Pri delavnici je tudi jedna soba za stanovanje. 1701 3-1

Poizve se pri upravnistvu.

Prva neukirchška tvornica klobas
Maksa Schlieff Dunajsko Novomesto
priporoča vsak dan sveže narejene
Dunajsko-Novomeške frankfurtarice, dvojica 9 kr.
klobasice-hrenovke, Zervelat-klobase in avgsburške 5 kr.
Samo za hotelirje in gostilničarje izredne cene.
12 parov dunajsko-novomeških frankfurtaric 1 gld.
pošilja na željo brezplačno na dom.
Edina prodaja za Ljubljano
I. C. Praunseiss,
1589 6-6 trgovina z delikatesami, Mestni trg.

Sprejme se takoj
učenec

za v trgovino mešanega blaga na Go-
renjsko.
Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstno
vizitnice
po nizki ceni.

Učenec

za mizarski obrt se sprejme takoj pri
1690 3-2 **And. Kregarju**
mizarskemu mojstru v Št. Vidu n. Ljubljano
poleg mizarske zadrage.

Ljubitelj čaše dobrega čaja zahteva povsodi najfinejši
in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Melanča iz najfinejšega kitajskega, indijskega in cej-
lonskega čaja. Pristen le v izvornih zavojih. — Glavna
zaloga pri: **Josip Anólk, lekarnar v Ribnici.**
1252 26-16

Suhe gobe, orehe, predivo,
želod, vsake vrste fižol, žito,
sadje, suho in sveže, sploh vse
deželne pridelke, 1484 12

kupi Anton Kolenc v Celju.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu,
da sem otvoril v hiši „Dr. Štempiharja“ v
ulici vinsko klet ter da prodajam po jako
nizkih cenah dolenski, goriški in istrski
vina na debelo in tudi čez ulico. Slavnemu
občinstvu zagotavljam dobro postrežbo.

V Kranju, dne 18. decembra 1903.

1685 3-3

Jernej Dovžan.

Najsigurnejša prilika za štedenje

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldan

hranilne vloge

1618 3

ter jih obrestuje po

4 1/4 %

to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Vinska trgovina Jeglič

1692 10-2

Vinotoč v lastni kleti

Pred škofijo št. 1

Za božična darila

priporoča

po znano najnižjih cenah
nova modna trgovina

LJUBLJANA Ernest Sark, Stari trg št. 1.

svile za bluže, baržun, samo moderne francoske fašone modercev,
kožuhovino, kravate za dame, nogavice za dame in otroke, robce,
krasno izdelane predpasnike, vse vrste rokavic, pompadure, perilno
blago za gospode, kakor ovratnike, manšete, srajce, predprsnike.

Usakovrstno toaletno blago. Največja izber v
kravatnih itd.

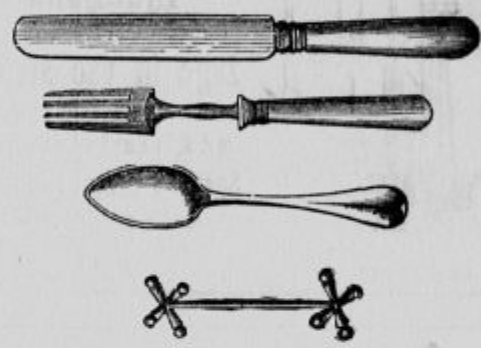
1684 3-2

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki

Madile, Wutscher & Co.,

trgovina železnin in kovin,
Ljubljana, Valvasorjev trg 6.

Velika izbira
kuhinjske posode, nožev, vilic
in sploh v gospodinjstvo spada-
jočih predmetov. 1538 12-4

Primerna darila!

1658 6-4

Kakor:

drsalke, tičnike, mesorez-
nice, različne svečnike in
kasete, posode za premog
in predpečnike, samovare
in brzovrelce, sploh kom-
pletne kuhinjske oprave
se dobivajo najcenejše pri

Karol Kavšek-a naslednikov

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 10.

priporoča belega in črnega istrijana, štajarca, belega,
rebuio, muškati, belo, sladko, Vino de Rosa, rudeče,
sladko, kot tudi staro ogrsko vino; dalje posebno:

Rogica,	iz sušenega grozja, črno, sladko, ste-	
	klenica 7/10 litr.	80 kr.
Refoško,	staro, sladko, 7/10 litr.	70 "
	novi, iz soda, 1 liter	64 "
Prosekar,	star 1 liter	48 "
Vino	lastnega pridelka iz Krškega,) belo . . . 40 "	
	Trške gore izb. kakov., reblijan) rudeče . . . 36 "	

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodajam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov** itd.

Prosim prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati. **Naročena dela se izvršijo pravično v najkrajšem času.**

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,

1118 35 pasar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Na prodaj sta

2 križeva pota 2

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—
drugi 150 " " " 250.—
pri 1591 6

Fr. Toman-u

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

G. Tönnies

tovarna za stroje
Ljubljana

priporoča kot posebnost
žage in vse stroje
za obdelovanje lesa.

• Turbine. •

Sesalno plinski motor
najcenejša gonilna sila, 1 do
3 vinarje za konjsko silo
na uro

905 26—25

Istrsko vino

lastnega pridelka

teran in muškatelj

rudeče in refoško

se dobiva pri

Anton Ferlan di Giorgio

v Rovinju (Istra).

Na prodaj ima tudi izboren

1550 12—8 tropinjevec.

Vzorci in cene na zahtevanje.

Velika božična prodaja

se vrši od ponedeljka, 7. decembra nadalje v novi trgovini za modno blago

A. Primožič, Ljubljana, Mestni trg 25

(prej Goričnik & Ledenig) po čudovito znižanih cenah.

Prodajajo se po teh cenah: preproge, posteljne oprave, ščiti za okna in stene (Fenster- & Wandschoner) felé, blago za damska modna oblačila, lepi modni barhenti, nekaj sto dvanajstoric žepnih robcev iz batista, komad po 10 kr. in višje, ovratnice, srajce, ca. 500 dvanajstoric platnenih nogavic za moške, par 9 kr. in višje, platnene namizne preproge in servieti, nadalje tudi:

Umerjene obleke, adjustirane v kartonu, cela obleka od 150 gld višje
svileno blago za bluže, meter le 55 kr.
svileno blago za bluže, čista svila, modne prog. 85 „
modni baržuni za bluže, 56 cm široki 75 „

Vse blago se lahko ogleda v pritličju in v prvem nadstropju, ne da bi koga silili kupiti. Nezadovoljivo blago se zamenja.

Poleg tega ostaneta v prvem nadstropju oddelki 5 do Božiča razstavljeni dve zaslonili, (paravents), ki sta jih izdelali gospodični Zalka Novak in Ruža Sever, umotvora, ki sta vredna, da si ju vsakdo ogleda, in sta tudi na prodaj.

1607 9—7

Zavod za mebliranje in dekoracije

FRANC DOBERLET, Ljubljana, Franciškanske
ulice št. 10. * Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinejšega.

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna, zagrinjal,
1108 6 preprog.

Največja izbira

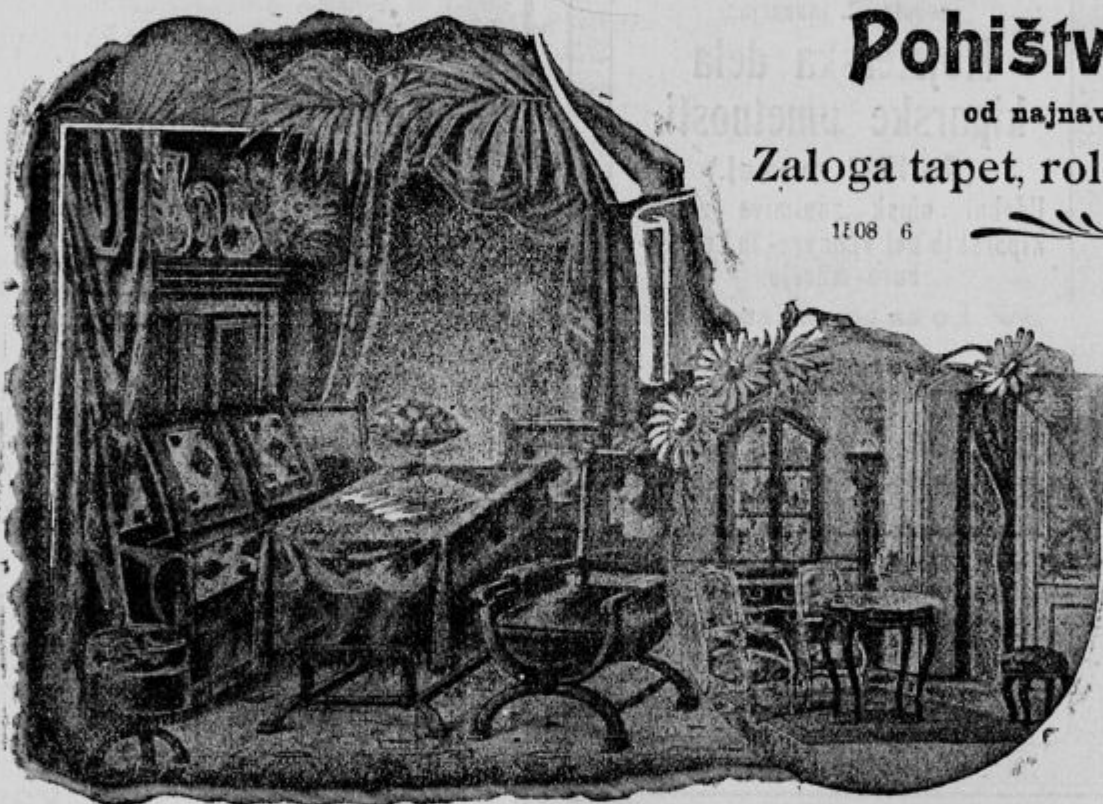
blaga za pohištvo

Enostavne in luksuriozne

ženitbene oprave,
solidno in poceni izvršene.

Dekoracije.

Oprava celih stanovanj,
hotelov in kopališč.

1903 Božična prodaja 1903

radi pohajajoče sezone še 10% ceneje.

Angleško skladišče oblek. Ljubljana, Mestni trg 5.

Obleke iz kamgarn, gladke in progaste . . . fl. 10.—
Obleke iz angleškega ševota v modernih barvah . . „ 10.—
Fine jaquet-obleke „ 10.—
Najfinejše salonske obleke „ 20.—
Angleški modni ulstri „ 10.—
Fini double-ulstri, temnosivi „ 10.—
Črne zimske suknje, mandarin „ 10.—
Haveloki iz kameline dlake, rujavi in sivi . . . „ 5.—
Otroške obleke in ulstri „ 5.—
Otroške obleke v različnih barvah „ 2.50
Fine modne hlače, tople, progaste „ 2.50

Črni moderni paletot za dame z velikim ovratnikom
Črni in sivi cibolin-paletot z velikim ovratnikom
Paletot iz anglešk. modnega blaga z ovratnikom ali brez njega
Najfinejši paletot za dame v stola-člani
Črni damski ovratniki, podloženi
Najfinejši double-ovratniki v stola-člani
Modne damske obleke
Zimske jope, podložene
Elegantni otroški plašči
Jopice za deklice v vseh barvah
Višnjevi, podloženi ovratniki z rudečo kapuco. 1496 18—16

Kožuhi za bivanje v mestu in potovanje, mikado v največji izbiri po čudovito nizkih tovarniških cenah. Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju najelegantnejše in najhitrejše.

Vespoštovanjem

Kapamacsija & Bondy

Oroslav Bernatović.